

7. Модель ABC в системі обліку витрат

Олександра Головка , Ганна Осадча

Національний університет харчових технологій

Вступ. Метод обліку і калькулювання витрат за функціями (Activity-Based Costing, скорочено ABC) виник у США і поширився з кінця 1980-х років завдяки роботам Г. Бере, Р. Купера, Т. Джонсона, Р. Каплана. Цей метод використовують близько 10% великих компаній, у тому числі в США, Великобританії, континентальній Європі, Австралії. Універсальність методу дозволяє його використовувати на виробничих підприємствах, в організаціях оптової та роздрібною торгівлі, сфери послуг.

З обліку витрат за видами діяльності виділилося напрям управління за видами діяльності (ABM) і бюджетування за видами діяльності (ABB) [1, с. 112-117].

Матеріали і методи. Дослідження проведені з використанням, навчальної літератури та наукових публікацій. Використані загальнонаукові методи досліджень.

Результати. П.Т. Саблук говорить, що метод ABC передбачає проведення досліджень діяльності підприємства за окремими або за операціями та здійснення контролю за ними, що сприятиме досягненню запланованої якості продукції та дотримання режиму економії. ABC-метод Сприятиме підвищенню якості облікової інформації [1, с.107].

Базовим принципом розрахунку собівартості є розподіл витрат на прямі і накладні і віднесення обох видів витрат на продукцію (об'єкт витрат).

ABC – система, як говорять Костирко Р.О., Шевчук В.О., розглядає більшість витрат як прямі [2, с.119].

Особливістю методу ABC є те, що в кожному конкретному випадку для розподілу накладних витрат використовуються інші показники (бази розподілу), відмінні від обсягу виробництва. ABC-підхід визначає види діяльності (процеси, операції), які спричиняють виникнення витрат, і досліджує основні носії витрат для цих видів діяльності.

Коли види діяльності та носії витрат визначені, то ця інформація використовується для розподілу накладних витрат на об'єкти витрат

Відзначимо, застосування системи ABC виправдане при наступних умовах: - якщо виробничі накладні витрати досить високі в порівнянні з прямими витратами, особливо з витратами на прямий працю; - якщо існує велика різноманітність вироблених продуктів; якщо існує значна різноманітність накладних ресурсів (непрямий працю, непрямі матеріали, ін.), які використовуються при виробництві продукції; - якщо споживання накладних ресурсів прямо не залежить від обсягу виробництва.

Можна виділити наступні переваги методу ABC : - дослідження розподілу непрямих витрат за функціями, а також виявлення найбільш важливих функцій з точки зору їх пріоритетного вдосконалення, визначення, за якими функціональними напрямками слід здійснювати діяльність самостійно, а за якими - користуватися послугами, проведення вартісного моделювання бізнес-процесів, визначення їх оптимальної вартості .

Висновки. Таким чином, складність щодо імплементації даного методу в харчову промисловість диктується наступним недоліком: при використанні методу

ABC превалює платіжний, а не вартісний аспект. Використання цього методу сприятиме підвищенню ефективності діяльності організації.

Література

1. Саблук П.Т. Облік і контроль діяльності цукропереробних підприємств / П.Т. Саблук // Облік і фінанси АПК. – 2009. - №3. – с.105-107.
2. Костирко Р.О., Шевчук В.О. Придатність моделей обліку та контролю виявлення резервів ефективності діяльності підприємства. / Р.О. Костирко, В.О.Шевчук // Науковий вісник Ужгородського університету, Серія Економіка. – 2010. - №29(частина 1) – с.118-123.